

PÄÄKIRJOITUS

Ruotsi ottaa odotetusti loikan oikealle

Ruotsiin on saatu sopu uudesta hallituksesta. Hallituksen muodostaa odotetusti porvariblokki, joka sai niukan enemmistön kuukauden takaisissa valtiopäivävaaleissa. Hallituksen tulevat maltillinen kokoomus, kristillisdemokraatit ja liberaalit. Pääministeriksi nousee kokoomusjohtaja Ulf Kristersson.

Muut porvaripuolueet eivät huolineet hallituksen blokin suurinta puoluetta ruotsidemokraatteja, joka on kuitenkin hallituksen tukipuolue.

Valtiopäivät äänestää uuden pääministerin luottamuksesta maanantaina. Äänestyksestä odotetaan tiukkaa.

Hallituksen ulkopuolelle jäävät vaalien kaksi suurinta puoluetta, kahdeksan vuotta päämi-

nisteripuolueena toiminut sosiaalidemokraatit ja ruotsidemokraatit. Pääministeri tulee vaaleissa tappion kokeneesta vasta kolmanneksi suurimmasta puolueesta.

Ruotsin poliittinen tilanne on suomalaisesta näkökulmasta outo. Hallitukset joutuvat tukeutumaan tukipuolueisiin, jotka eivät äänestä hallitusta vastaan. Blokkirajoja ei normaalioloissa rikota hallituksia muodostettaessa.

Ruotsi sai uuden hallituksen paljon ripeämmin kuin neljä vuotta sitten, jolloin hallitusneuvottelut kestivät yli neljä kuukautta. Hallituksen muodostamista lienevät vauhdittaneet maan vakavat ongelmat. Sisäinen turvallisuus on järkkynyt muun muassa kasvaneen jengiväkivallan takia. Maahanmuuttajien kotoutta-

misessa riittää haasteita.

Energiakriisi ja hintojen nousu kurittavat kotitalouksia. Hoitojonot kasvavat. Euroopan turvallisuustilanne on järkkynyt, ja Ruotsin Nato-jäsenyysprosessi on kesken. Kaiken lisäksi Ruotsi aloittaa Euroopan unionin puheenjohtajanaan ensi vuoden alussa.

Vaalien kakkosen, ruotsidemokraattien kädensijälä näkyy vahvasti Ruotsin uuden hallituksen ohjelmassa, vaikka puolue ei hallitukseen mahtunutkaan. Puolue saa myös nimittää poliittisia virkamiehiä hallituksen kansliaan. Ruotsi ottaa ison loikan oikealle.

Ruotsidemokraattien tavoitteet näkyvät rikollisuuden torjunnassa ja maahanmuuton tiukentamisessa.

Suomi on perinteisesti tullut hyvin toimeen Ruotsin hallitusten kanssa.

Ruotsin hallitus aikoo muun muassa koventaa rangaistuksia rikoksista, lisätä poliisin oikeuksia, supistaa pakolaiskiintiötä, kiristää työperäistä maahanmuuttoa ja vaihtaa pysyviä oleskelulupia väliaikaisiin.

Vastauksena energiakriisiin hallitus haluaa käyttää vähintään 400 miljardia kruunua eli yli 36 miljardia euroa uuden ydinvoiman rakentamiseen. Ulkopolitiikan linjassa ei odoteta suuria muutoksia.

Suomi on perinteisesti tullut hyvin toimeen Ruotsin hallitusten kanssa, oli hallituspohja sitten mikä tahansa, eikä nytkään odoteta ongelmia. Tiivis yhteistyö on entistäkin tärkeämpää, kun maat ovat menossa Nattoon samalla oven avauksella.

PÄÄKIRJOITAJALTA: Turun Palloseura juhlii 100-vuotisjuhlavuottaan. Mustavalkoisesta seurasta on vuosien kuluessa tullut keskeinen osa monen turkulaisen identiteettiä. Tepsu on yksi tunnetuimmista turkulaisista brändeistä, joka tiedetään ja joka herättää tunteita koko maassa. Samalla on hyvä muistaa, että vahvaa työtä sekä junioreita aikuisurheilussa tekevät myös monet muut seurakuntat, eikä yhden menestys ole muilta pois.

Veijo Hyvönen: Monen sortin totuutta

KOLUMNI

Totuus ei pala tulesakaan. Tätä suomalaista kansanviisautta testataan toden teolla Ukrainan sotatapahtumilla. Venäjän presidentti Vladimir Putin yrittää kaupunkien pommittamalla ja siviilejä tappamalla muuttaa mustan valkoiseksi.

Putinin harhaisessa maailmassa Venäjä on länsimaiden uhri, joka vain puolustaa itseään ja kristillistä elämäntapaa lännen aggressiolta ja moraaliselästä rappiolta. Venäjälläkin jo pohditaan, miten pitkälle totuus vääntyy murenematta käsiin. Putinin opilla on uskollisia seuraajia, ikävä kyllä myös Suomessa.

Putinin tausta on Neuvostoliiton turvallisuuspalvelussa KGP:ssä, itänaapurin Gestapossa, joten totuuden vääristämisen taito on syvässä.

Neuvostoliiton kommunistisen diktatuurin tärkein henkinen voimavara oli virallinen propaganda, jota puolustettiin valtiollisella väkivaltakoneistolla.

Puoluepomot saarnasivat kapitalististen länsimaiden rastiasta ja tuhosta neuvostokansalle, joka voi vain haaveilla vapaudesta ja aineellisestä hyvinvoinnista.

Netti on pullollaan osatotuusasia, melkein totuusia ja totuusia jossakin toisessa ulottuvuudessa.

Osataan sitä lännessäkin. Yhdysvaltain presidenttinä vuosina 2017–2021 toiminut Donald Trump ei totuutta tunnista, vaikka se käytäisi punaista lippalakkaa. Trump ei vielääkään tunnusta tappiotaan vuoden 2020 vaaleissa. Trumpin valheellinen totuus on ajanut ihmisiä väkivaltaan, esimerkiksi kongressitalon valtauksessa tammikuussa 2021.

Surullista ja pelottavaa on, että jopa miljoonat yhdysvaltalaiset uskovat edelleen Trumpin totuutta, joten hän saattaa vielä tehdä paluun Valkoiseen taloon.

Monen sortin totuusia esitetään myös erilaisissa salaliittoteorioissa, jotka todistavat vääräksi muun muassa ilmastokriisin ja koronapandemian. Internetistä on helppo löytää virallisen näköisiä totuusia, jotka tukevat omia teorioita. Netti on pullollaan osatotuusasia, melkein totuusia ja totuusia jossakin toisessa ulottuvuudessa.

Pienemmässä mittakaavassa totuuden kaunistelu näkyy myös tavisten somepostauksissa. Kuvia käsitellään ja elämä on muutoinfantasia. Pienistä valkoisista valheista on tullut somemaailman tärkeitä rakennuspäliköitä.

Politiikka on varsinaainen rinnakkaistotuus maailmassa. Silmiin osui *Helsingin Sanomien* artikkeli pääministeri Harri Holkerin (kok) vuoden 1990 kehotuksesta syödä silakoita (HS 2.10.). Artikkelin kuvituksena oli seuraavana vuonna julkaistu keskustan eduskuntavälilähtö, jossa ison silakakuvan yllä todetaan, että ”Perusturvaksi ihminen tarvitsee muutakin kuin ruokavinkkejä pääministeriltä”.

Kuinkas sitten kävikään. Keskusta sai vaaleissa rökäleivoiton. Esko Ahon (kesk) lama-ajan porvarihallitus tarttui toimeen ja aloitti rajut leikkaukset. Jotakin muuta kuin ruokavinkkejä. Keskusta ei ole yksin, sillä kaikki puolueet syyllistyvät totuuden säännöstelemiseen. Hallitusta moititaan toimista, jota oma puolue oli edellisellä kaudella toteuttamassa, ja hallituspuolueet tekevät toimia, joita ne oppositiossa arvostelivat.

Myös kansalaiset säätävät poliittista kompassiaan oman mieltymystensä mukaisesti. Osuva esimerkki on suhtautuminen pääministeri Sanna Marinin (sd). Joko hänen toimintansa on ylityslaulu modernille johtajuudelle ja osoitus naisenergian ylivoimaisuudesta tai hipoo valtiorikosta ja kahdeksatta kuolemansyntiä.

Totuuksia lienee joutunut muuta. Mustan ja valkoisen välillä on runsaasti harmaansävyä. Totuuden tehtävä ei ole miellyttää.

veijo.hyvonen@ts.fi
Kirjoittaja on Turun Sanomien pääkirjoitustoimittaja.

Seilin tutkimukset ovat kansallisesti tärkeitä

ALIO

**Pekka Niemelä
Ippo Vuorinen
Heikki Kallio**

Saaristomeren ja Itämeren tutkimuksella on Turun yliopistossa pitkät perinteet. Olavi Granö, Kari Lagerstet ja Rauno Tenovuo, Turun yliopiston tulevat legendaariset professorit, julkaisivat ensimmäisiä tutkimuksiaan 1950-luvulla. Toiminnan tueksi perustettiin yliopiston Saaristomeren biologinen asema aluksi Lohmin saaren entisen karanteeniaseman tornitaloon vuonna 1957. Vuodesta 1964 tutkimuslaitos on toiminut Selin saaren historiallisessa sairaalakiinteistössä Nauvossa.

Seilin ensimmäinen tohtori, Orvokki Ravanko, väittelei tohtoriksi Saaristomeren levistä ja syanobakteereista. Väitöskirjoja, joiden kokeellinen tutkimus on ainakin osin tehty Seilissä, on jo yli 90. Näistä joka toinen on Turun yliopiston oppinäytteitä, usein biologian tai maantieteen alueilta. Kolmanneksen kotipesä on joko Abo Akademi tai Helsingin yliopisto. Kymmenkunta Seili-tohtoria on väitellyt ulkomailla, useita muun muassa Tukholman ja Tarton yliopistoissa.

Tämä on tulosta Turun yliopiston pitkäjänteisestä strategiasta, jonka rehtori Kalervo Väänänen kiteytti Turun Sanomien haastattelussa joulukuussa 2015: ”Seilin saarella toteutusta tutkimus ja yhteistyö ovat yliopistolle tärkeitä. Tulemme lähivuosina painottamaan entisestään sekä tiedeidenvälisiä että mereen liittyviä tutkimuksia”.

Yksi Turun yliopiston strategian neljästä temaattisesta kokonaisuudesta on ”Luonnon monimuotoisuus ja kestävyys”. Siksi tutkimusta kohdistetaan tulevaisuudessa erityisesti bioenergiaan, biodiversiteettiin, ilmastonmuutoksen, ruokaan ja kierrätykseen. Samalla rakennetaan kulttuurista tulevaisuutta ottaen oppia menneestä. Meri ja merenkulku ovat osa moniteististä kokonaisuutta.

Turun yliopiston Biodiversiteettityöryhmän kuudesta osaluokasta kaksi on tutkimusosasto, Saaristomeren tutkimuslaitos Seilissä ja Lapin tutkimuslaitos Kevo Utsjoella. Kummallakin asemalla toteutetaan nimettyjä tavoitteita monipuolisten tutkimusohjelmien avulla. Seilin viimeaikaiset, keskeiset projekti-

MATTI KALLIO

Merellisen ravintoketjun huipulla ovat linnut ja ihmiset, kuvassa lapintiira ja lapset, joiden hyvinvointi riippuu luonnontilaisesta merestä. Planktonien, äyriäisten, vesikasvien, kalojen, lintujen ja nykyään myös puuttiaisten elämän ja kuoleman tutkimukset ovat olleet Seilin tutkimuslaitoksen ydintä jo 70 vuoden ajan.

kokonaisuudet ovat liittyneet hydrografiaan, kasvi- ja eläinplanktoneihin, silakkaan ja puuttiaisiin. Erityisen tärkeiksi ympäristön tilan mittareiksi ovat muodostuneet pitkäaikaiset seuranta-tutkimukset, jotka kuvaavat Saaristomeren tilaa ja siinä tapahtuvia muutoksia. Seili on hyödyntänyt mm. Suomen kenttäasemien verkoston Finnmari-ohjelmaa, jota laitos oli mukana perustamassa.

Saaristomeren biologinen tasapaino on pahasti vääristynyt ja uhanalainen. Alue onkin Suomen viimeinen Itämeren suojelekomission nimeämä ”hot spot”. Saaristomeren pelastaminen on kasvanut merkittäväksi ja ajankohtaiseksi kansalliseksi kysymykseksi. Tarkoitusta edistämään perustettiin vuonna 2019 Operaatio Aitutlaatuinen Saaristomeren ja Saaristomeren saaristomeren, jonka tavoitteena on maailmanlaajuisestikin poikkeuksellisen luontoalueemme tunnettuuden ja arvostuksen kasvattaminen.

Strategiana on ollut vaikuttaa valtioneuvoston ja ministeriöiden avainhenkilöiden päätöksentekoon. Operaation esityksestä valtioneuvosto päätti 29.4.2021 Saaristomerenohjelman perustamisesta. Kesäkuussa 2022 Ympäristöministeriö ja Varsinais-Suomen Ely-keskus julkistivat ongelman ratkaisemiseksi tiekartan, jonka lähivuosien toimenpiteiden talousarvio

on lähes 100 miljoonaa euroa. Tavoite on valtakunnallinen kokonaisuus.

Budjettirahoituksen ohessa toinen ydinosa on teknologiapainotteinen meristrategia, jonka suunnittelu etenee vahvasti. Teollisuuden ja kaupunnan lisäksi ovat aktiivisesti mukana Turun yliopisto, Abo Akademi ja Turun Ammatti-korkeakoulu, joiden rehtorit ovat Saaristomeren vaikuttajaverkoston jäseniä. Meren tilaa tullaan parantamaan poistamalla siitä rehevöittäviä ravinteita ja vähentämällä fosforin ja typen lisävalumaa vesistöihin.

”Saaristomeren selvitysmies” Kalervo Väänänen on hahmottanut tulevaisuuden tutkimukset. Kalustus, järvi-ruokojen poisto, mahdollinen syanobakteerien keruu, suoja- ja ympäristötoimet, kipsin- ja lannankäsittelyt sekä kierrätysosat ovat keinovalikoimassa. Toteutuessaan niistä saattaa tulla Suomelle merkittävä teknologian vientituote.

Yliopiston ja koko yhteiskunnan talouden kiristyessä Seilin tiedeenteko ja eritoten elintärkeät seuranta-tutkimukset ovat kansallisesti tärkeitä. Työn jatkuminen on yliopiston luontostrategian ja Seilin tutkimustehtävien oleellinen osa. Ajantasainen infrastruktuurit ja riittävä, osaava henkilökunta ovat tulosten paras

huom.

HOT SPOT
Saaristomeren biologinen tasapaino on pahasti vääristynyt ja uhanalainen. Alue onkin Suomen viimeinen Itämeren suojelekomission nimeämä ”hot spot”.

tae. Seuranta-projektit eivät onnistu etätyönä tai sivutoimisesti. Laboratoriotilojen ja laitteistojen pitää olla ajan tasalla ja nykyisten tutkimusmenetelmien vaatimusten mukaisia. EU:n ja yhteiskunnan ymmärrystä asian tärkeydestä on syytä painottaa ja perustella kehittämistarpeita.

Seilin toimintaa ohjaavat perinteinen tutkimusvelvoite sekä laajat opetusohjelmat. Vaikka Seili on yli 90:n väitöskirjan ja satojen tieteellisten julkaisujen syntypaikka, se on vain pieni osa Biodiversiteettityöryhmää, joka ei ole omaa tutkimuslaitosta. Talouden kiristyessä tarvitaan uusia rakenteellisia ratkaisuja, jotka avaavat entisestään Seilin merkitystä Saaristomeren kehityksen esitaisteilijana. Turun yliopisto ja Seili ovat näyttämässä strategiansa osaamisen ja yhteistyön merkityksen yhteiskunnalle. Tuleva valtion rahoitusjärjestelmä suorastaan huutaa tieteen ja teknologian soveltavia ratkaisuja. Saaristomeren ansaitsee ja tarvitsee juuri nyt kaikkien instituutioiden ja kansalaisten tuen.

Pekka Niemelä on Turun yliopiston biodiversiteetti- ja ympäristötieteen emeritusprofessori, Ippo Vuorinen ympäristötutkimuksen emeritusprofessori ja Heikki Kallio elintarvikemikrologian emeritusprofessori

OSUVASTI

”Jos olisin nainen, pystyisin olemaan samalla tunnettasolla heidän kanssaan. Michellehän se on miltei mahdollista.”

Andy McCoy
Apu-lehdessä
11.10.2022

”Toista ihmistä ei voi johtaa, ellei häntä näe.”

Terapeutti Tommy Hellsten
Kauppalehti
Faktassa 12.10.2022

”Kyllä heikkoutensa pitää tietää, jotta pystyy niiden kanssa elämään tai niille jotain tekemään. Omani tiedän jo tarkkaan.”

Näyttelijä Santeri Kinnunen
Kodin Kuvalehdessä
13.10.2022

”Kun palasin Japanista vuonna 2011, osallistuin kantelekipäiväluun. Reaktiot olivatkin myönteisiä. Kanteleella on tehty kokeellista musiikkia jo pitkään, joten ehkei ole enää kovin iso juttu, kun joku tekee sillä poppia.”

Ida Elina
Suomen Kuvalehdessä
13.10.2022

”Pinnan alla arkiset murheet unohtuvat samantien. On vain keskitettyä sukeltamiseen. Kiehtovaa on rauha ja hiljaisuus, joka syyvyksissä vallitsee.”

Johanna Jauho
Erä-lehdessä
14.10.2022

”Nyt oluvalmistukseen käytettävää talkunaruohetta pyöritetään sitten lähes 100-vuotiaalla puusta valmistetulla myllyllä, jota sähkömoottori pyörittää. Siten piipoon saadaan juuri oikea karkeus, jotta sitä voidaan käyttää oluen valmistuksessa.”

Kari Tuominen
Kunnallislehdessä
14.10.2022